

Sp.

703. Nefndarálit

um till. til þál. um endurgreiðslu á aðflutningsgjöldum.

Frá minni hl. fjárveitinganefndar.

Nefndin gat ekki orðið sammála um afgreiðslu málsins. Þegar leitað var atkvæða um þáttill. í nefndinni, greiddu aðeins tveir nefndarmenn (PO og SkG) atkvæði með till., en fjórir (StgrA, ÞB, GfG og BK) vildu ekki þá taka afstöðu til málsins. Einn nefndarmanna (HelgJ) var fjarstaddur. Hafa þeir nú allir myndað sameiginlegan meiri hl. og gefið út nefndarálit, þar sem lagt er til, að þáttill. verði samþykkt með litlum breytingum. Minni hl. (GJ ok SK) gat ekki fallið á þessa afgreiðslu, af þeim ástæðum, er hér skal greina.

Tillaga sú, sem hér um ræðir, heimilar ríkisstjórninni, ef samþykkt verður:

1. að endurgreiða alla tolla, sem innheimtir hafa verið af skipum, sem keypt hafa verið til landsins 1945.
2. að endurgreiða alla tolla af skipum, sem keypt verða á árunum 1946 og 1947.
3. að endurgreiða aðflutningsgjöld af efni til skipabygginga og vélum og tækjum í skip, sem byggð hafa verið innanlands 1945.
4. að endurgreiða aðflutningsgjöld af sömu vörum til skipa, sem lokið er byggingu á innanlands fyrir árslok 1947.

Hvað viðvikur 1. og 3. lið má segja, að það sé ekki óeðlilegt, að ríkisstjórn sé gefin slík heimild til endurgreiðslu með þál., ef til þess bæri brýn nauðsyn, þótt hinu verði ekki neitað, að miklu eðlilegra hefði verið að gefa þessa heimild á 22. gr.

fjárlaga á þessu sama þingi, en þá þótti engin ástæða til slíkra ráðstafana. Hitt verður að teljast alveg óviðeigandi ráðstöfun á rikistekjunum að heimila endurgreiðslur á svo stórum fjárfúlgum úr rikissjóðnum sem til er ætlað samkv. liðum 2 og 4, fyrir komandi ár, með einfaldri þál., vitandi annars vegar, að fjárlög þ. á. voru afgreidd með nærri 5 millj. kr. rekstrarhalla og 18 millj. kr. greiðsluhalla, samfara því, að ekki þótti gerlegt að hækka tekjuliði til að mæta þessum halla, heldur kosin sú leið að heimila rikisstjórninni stórkostlegan niðurskurð á verklegum framkvæmdum, ef nauðsyn krefði. Er þessi háttur því fremur áfellisverður, að önnur og miklu þinglegri leið er opin þeim, er gjöldin vilja afnema, en hún er sú að bera fram þá breytingu á tollalöggjöfinni, sem nú er til umræðu í þinginu, að fella þessi gjöld niður og taka þá jafnframt upp önnur réttlátari gjöld til að veða upp á móti tekjurýrnuninni.

Þá verður því ekki neitað, að nákvæm endurgreiðsla á aðflutningsgjöldunum verður tæplega framkvæmd, heldur yrði það allt meira og minna af handahófi, auk þess sem það er bæði óviðkunnanlegt og ranglátt að reikna toll af vöru, ef hún er notuð í aðrar þarfir, en gefa hann eftir af sömu vöru, sem notuð er til þessarar sérstöku framkvæmdar.

Þá verður því ekki heldur mótmælt, að rikissjóður hefur á margvíslegan hátt létt undir með þessum sömu aðilum, bæði með beinum styrkjum, hagkvæmum lánum og ýmsum öðrum fyrirgreiðslum, svo að miklu síður er ástæða til eftirgjafarinnar af þeim ástæðum. Þá er og ljóst, að rikissjóði mun ekki veita af þeim tekjustofnum, sem hann nú hefur, nema þá að séð verði fyrir nýjum tekjustofni til að mæta því, sem hér væri afnumið.

Minni hlutinn leggur því til, að þáttill. verði felld.

Alþingi, 5. apríl 1946.

Gísli Jónsson,
form., frsm.

Sigurður Kristjánsson.